

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1560/2023
29.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милица Ницовић, адвокат из ..., против туженог ПД „Зоолошки врт града Београда“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Ђорђе Ђокић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1768/22 од 19.09.2022. године, у седници одржаној 29.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1768/22 од 19.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 4001/21 од 22.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се поништи решење о отказу уговора о раду број ... од 06.01.2015. године туженог, да се обавезе тужени да тужилу врати на рад и захтев за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени да тужилу на име накнаде материјалне штете за изгубљену зараду исплати износ нето зараде за сваки месец проведен ван радног односа, и то почев од дана 06.01.2015. године, као првог дана престанка радног односа, па све до дана враћања на рад, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до коначне исплате, како је ближе опредељено у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилу да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 111.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1768/22 од 19.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 4001/21 од 22.12.2021. године, у делу става првог изреке, па је поништено као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број ... од 06.01.2015. године и обавезан тужени да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 4001/21 од 22.12.2021. године, у ставу другом изреке, па је обавезан тужени да тужиљи на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде, за период од јануара 2015. године закључно са новембром 2021. године, исплати појединачно одређене месечне новчане износе са законском затезном каматом од означених датума доспелости до исплате, као у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, преиначено је решење садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 4001/21 од 22.12.2021. године, па је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 111.000,00 динара, а обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 328.690,00 динара, а преко досуђеног износа је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова поступка пред првостепеним судом. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију на основу члана 441. и члана 403. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку, због прекорачења тужбеног захтева који је учињен у поступку пред другостепеним судом, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку учињене у поступку пред другостепеним судом, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-други закон) - у даљем тексту ЗПП, и утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању у првостепеном поступку, тужиља је била у радном односу код туженог на неодређено време, а Анексом уговора о раду од 28.05.2012. године је распоређена на радно место Према опису послова овог радног места извршилац је, између осталог, одговоран за бројчано стање експоната за које врши послове исхране. Дана 30.12.2014. године тужиља је радила прву смену у Беби ЗОО врту и када је ушла да нахрани меркате приметила је да једног примерка мерката нема. Наведени недостатак није одмах пријавила пословођи, већ је намеравала да прво разговара са ББ, која је претходног дана радила у другој смени. Истог дана, око 10,30 часова, је приметила да су нестали кључеви који су се налазили у киоску на портирници. По преузимању друге смене запослена, ВВ је приметила да недостаје један меркат, позвала је тужиљу која јој је потврдила да тог дана у првој смени није

било мерката, након чега је именована пријавила пословођи нестанак мерката. Кључеви из кућице су нестали 27.12.2014. године, о чему је пословођу обавестио чувар туженог. У спорном периоду су код туженог сваког дана у 14,00 часова одржавани састанци на којима су запослени пријављивали пословођи неправилности које се односе на болест животиња, промену њиховог расположења, као и на њихов нестанак, на ком састанку тужиља није пријавила нестанак мерката. Тужиљи је оспореним решењем отказан уговор о раду због повреде радне обавезе неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних дужности и обавеза, уз образложење да је пропустила да без одлагања пословођи пријави нестанак кључева и мерката. Доношењу тог решења претходило је упозорење туженог о постојању разлога за отказ уговора о раду од 02.01.2015. године, са описом повреда радних обавеза из оспореног решења, на које се тужиља изјаснила 03.01.2015. године. Истог дана донето је и решење о удаљењу тужиље са рада. Досуђени износи представљају изгубљену зараду тужиље за утужени период, од 06.01.2015. године закључно са новембром 2021. године, чија висина је утврђена из обрачуна зараде коју је сачинио тужени.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужени законито тужиљи отказао уговор о раду, због тога што је она својом кривицом учинила повреду раде обавезе која јој је побијаним решењем стављена на терет, јер није без одлагања, одмах по сазнању, пријавила послодавцу - непосредном руководиоцу нестанак мерката дана 30.12.2014. године, на који начин је повредила основну радну дужност која се односи на бригу и старање о животињама, као и на одговорност за бројчано стање истих на делу терена на коме ради, а такође није пријавила нестанак кључева од Беби ЗОО врта, иако је то сазнала истог дана.

Према становишту другостепеног суда, првостепени суд је на напред утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиље, јер се пропуст тужиље да без одлагања, чим је открила да недостају кључеви и меркат, нестанак пријави пословођи, не може приписати њеној кривици - намери или крајњој непажњи. Ово стога што су са нестанком кључева код туженог надлежни били упознати и пре него што је тужиља приметила да кључеви недостају, док су за нестанак мерката сазнали истог дана када је и тужиља приметила да меркат недостаје, при чему тужени није доказао у чему је одговорност тужиље што одмах, без одлагања, није пријавила њихов нестанак, а нити је општим актима туженог и уговором о раду прописана таква обавеза запосленог на пословима Као неоснован је оценио и закључак првостепеног суда да одговорност тужиље за учињену повреду радне обавезе произлази из њене одговорности за бројчано стање експоната, јер њој није стављена на терет одговорност за нестанак животиње и кључа, односно да су услед радње коју је предузела или пропустила да предузме нестали кључеви и меркат, а што се може подвести под назначену одговорност.

Одредбом члана 179. став 2. тач. 1) и 5) Закона о раду („Службени гласник РР“, бр. 24/05 ... 75/14) послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе и ако учини другу повреду радне обавезе утврђене општим актом, односно уговором о раду.

Одредбом члана 82. тачка 12) Колективног уговора туженог број 533 од 04.04.2012. године, предвиђено је да послодавац може запосленом да откаже уговор о

раду ако за то постоји оправдани разлог, односно ако запослени, својом кривицом, учини повреду радне обавезе, у случају неблаговременог, несавесног и немарног извршавања радних дужности и обавеза. Исти отказни разлог је предвиђен и Анексом 1 уговора о раду од 28.05.2012. године, који је закључен између тужиле и туженог.

Имајући у виду напред наведено, према оцени Врховног суда, правилно је становиште другостепеног суда да пропуштање тужиле у датим околностима није било намерно нити из крајње непажње, те да нема кривице тужиле за повреду радне обавезе која јој је оспореним решењем стављена на терет. Правилан је закључак другостепеног суда да у конкретном случају тужени није доказао у чему је одговорност тужиле што одмах, без одлагања, није пријавила нестанак мерката и кључева, као и да општим актима туженог и уговором о раду није прописана таква обавеза запосленог на пословима заменика храниоца. Стога, како је терет доказивања постојања чињеница које формирају отказни разлог, на страни послодавца, а што тужени није учинио, основано другостепени суд налази да је побијано решење о отказу уговора о раду тужиле незаконито.

Следом изложеног, правилна је и одлука о враћању тужиле на рад, јер је последица поништаја решења о отказу уговора о раду реинтеграција запосленог на основу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду.

Како је због незаконитог престанка радног односа претрпела материјалну штету у висини изгубљене зараде, правилно је тужиле побијаном пресудом досуђена накнада штете у висини изгубљене зараде за утужени период, утврђена из обрачуна туженог.

Са изнетих разлога, Врховни суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

С обзиром да је ревизија туженог одбијена као неоснована, а да трошкови састава одговора на ревизију не представљају трошкове који су били потребни за вођење овог поступка, на основу члана 153. и члана 154. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић